

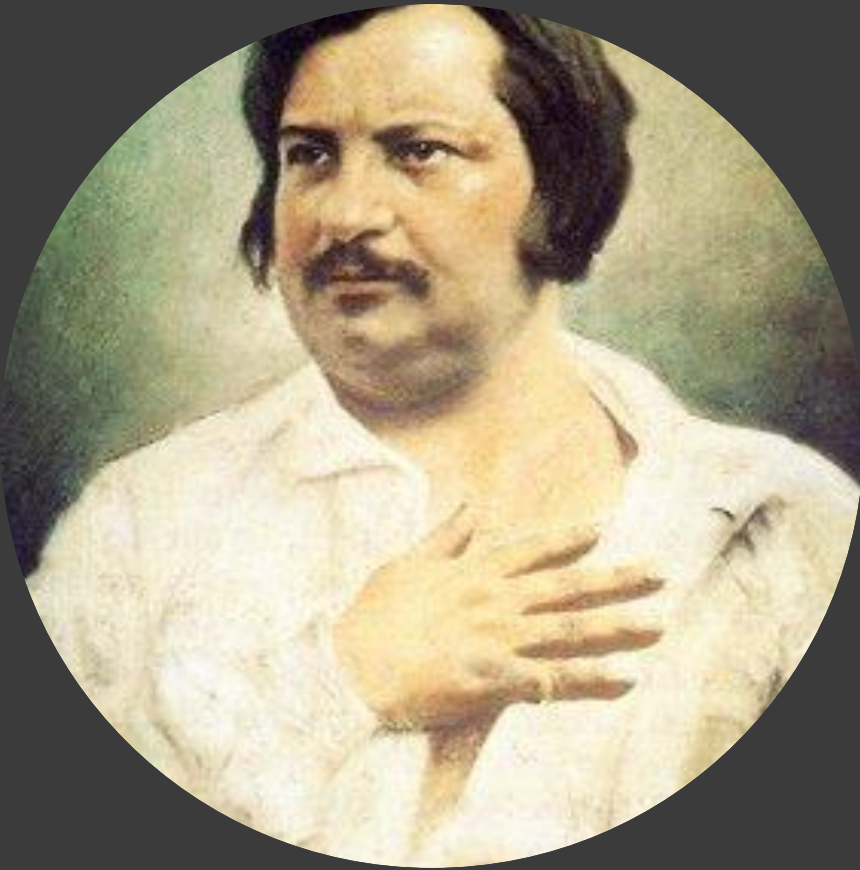
**СПЕЦИФІКА
ВИКЛАДАННЯ
СВІТОВОЇ
ЛІТЕРАТУРИ В
СТАРШИХ
КЛАСАХ**

ПЛАН

1. Основні етапи вивчення світової літератури в школі. Їх відмінності.
2. Структура курсу світової літератури в старших класах.
3. Методика вивчення світової літератури в старших класах.
  - 3.1. Монографічна тема.
    - Структура монографічної теми.
    - Принципи вивчення біографії письменника на уроках зарубіжної літератури в старших класах.
    - Аналіз художніх творів як основний етап вивчення монографічної теми.
  - 3.2. Оглядова тема.

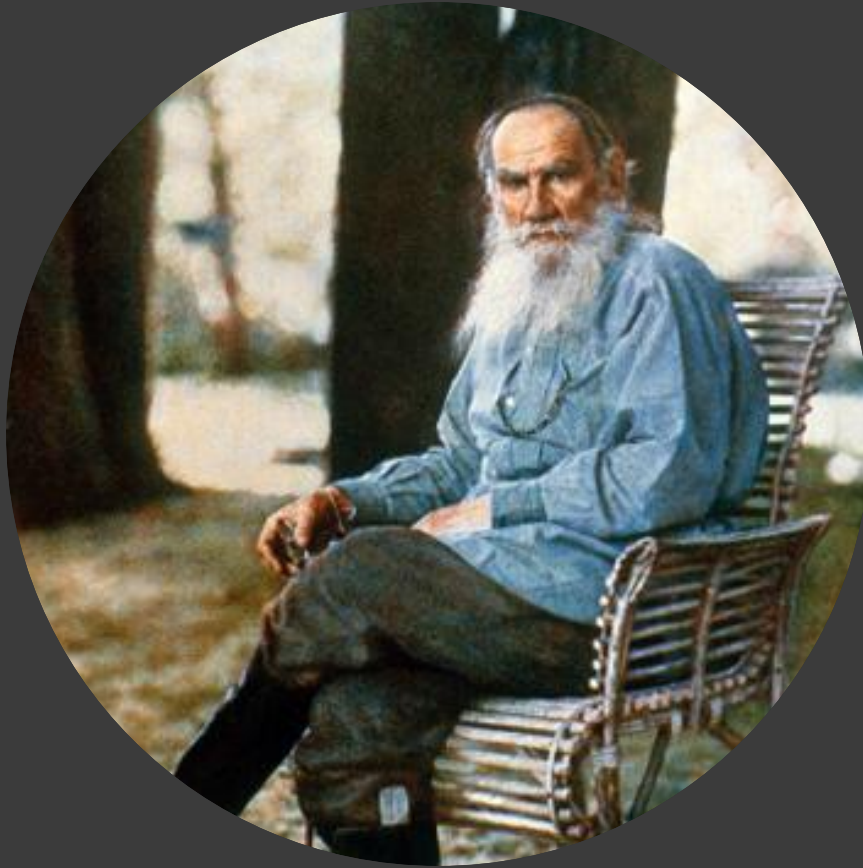
Література

- Методика преподавания литературы / Под редакцией З.Я.Рез. – Изд. доп. – М., 1985.
- Мірошніченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: Підручник для студентів-філологів. К.: Ленвіт, 2000.
- Активные формы преподавания литературы / Сост. Р.И.Альбеткова. – М., 1991.
- Гуревич С.А. Организация чтения учащихся в старших классов, _ М., 1984.
- Дробот В.Н. Изучение биографии писателя в школе. – К., 1988.
- Преподавание литературы в старших классах. – М.: Прсвещение, 1964.

1. Основні етапи навчання світової літератури

Згідно з Концепцією літературної освіти в 11-річній загальноосвітній школі, Наказ № 58 Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 26.01.2011 р.: **5-7 класи – прилучення до читання; 8-9 класи – системне читання 10-11 класи – етап творчо-критичного читання.**

Етапи літературної освіти відрізняються принципами відбору літературних текстів, змістом навчального матеріалу, державними вимогами до рівня загальноосвітньої підготовки учнів, але поміж ними існує тісний зв'язок і наступність.

2. Структура курсу світової літератури в старших класах.

	СЛ в середніх класах	СЛ в старших класах
Назва етапу	5-7 класи – прилучення до читання; 8-9 класи – системне читання	10-11 класи – етап творчо-критичного читання.
Принципи побудови курсу	У 5 – 7 класах курс побудовано на підставі <i>проблемно-тематичного і жанрового принципів</i> ; у 8 – 9 класах побудовано на поєднанні <i>історико-літературного й жанрово-родового принципів</i> ХТ (Художній текст)+Автор	-«- Історико- літературний - основний (теми оглядові, монографічні, біографія письменника) ХТ+Автор+ЛП (літературний процес)
Принципи викладання	Науковості, історизму, єдності форми та змісту, систематичності та планомірності, компаративізму, нерепресивної свідомості, репрезентативності та інші	-«-
Методи викладання	Творчого читання, евристичний, репродуктивний, елементи дослідницького	Творчого читання, евристичний, репродуктивний, дослідницький

Аналіз та інтепретація	АХТ +ІХТ	АХТ +ІХТ +АЛП+ІЛП
Питання теорії літератури	Окремі поняття і терміни подано в програмі за принципами науковості (відповідно до розвитку сучасного літературознавства), послідовності (від простих до складних) й концентричності (від елементарних уявлень до їх поглиблення, від загальних понять до їх різновидів і т.д.).	Поєднання окремих понять і термінів в єдину систему літературознавчої науки.

Вивчення світової літератури в 8-9 класах
побудовано на поєднанні принципів
(8 кл.):

<i>історико-літературного</i>	<i>жанрово-родового</i>
<ul style="list-style-type: none"> •СВЯЩЕННІ КНИГИ ЛЮДСТВА ЯК ПАМ'ЯТКИ КУЛЬТУРИ І ДЖЕРЕЛО ЛІТЕРАТУРИ •АНТИЧНІСТЬ •СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ •ВІДРОДЖЕННЯ •БАРОКО •КЛАСИЦИЗМ •ПРОСВІТНИЦТВО	<p>АНТИЧНІСТЬ</p> <ul style="list-style-type: none"> •Давньогрецька міфологія. Основні цикли давньогрецьких міфів. Міфологічна основа героїчного епосу. •Особливості розвитку і види лірики в Давній Греції. •Давньогрецький театр, його характерні особливості, роль в античному суспільстві. Основні жанри давньогрецької драми – трагедія і комедія.

Вивчення світової літератури в 5 – 7 класах
побудовано на підставі принципів
(7 кл.):

<i>проблемно-тематичного</i>	<i>жанрового</i>
ІСТОРИЧНЕ МИНУЛЕ В ЛІТЕРАТУРІ ДУХОВНЕ ВИПРОБУВАННЯ ЛЮДИНИ ДРУЖБА І КОХАННЯ	БИЛИНИ І БАЛАДИ ЛІТЕРАТУРНИЙ ДЕТЕКТИВ СВІТОВА НОВЕЛА

3. Методика вивчення світової літератури в старших класах.

Монографічна тема.

До монографічної теми
входять:

- ✓ вступне заняття,
- ✓ біографія письменника
та його творчий шлях,
- ✓ аналіз художніх творів,
що увійшли до
програми,
- ✓ оцінка творчості
письменника,
- ✓ висновки

Призначення
вступного заняття –
пробудити
аналітичну думку та
уяву
старшокласника,
створити загальний
емоційний фон,
підготувати їх до
вивчення біографії
письменника, до
повного та
глибокого
сприйняття ХТ.

Вступне заняття

- ✓ дає загальний настрій для подальшої роботи;
- ✓ визначає структуру, план і основні етапи вивчення теми, випереджальні завдання і можливе попереднє комплексне коментування;
- ✓ на цьому занятті; розглядаються жанрові особливості творів, які будуть вивчатися, визначається їх місце в історичному та літературному контексті епохи, в житті письменника тощо

Мета вивчення біографії письменника – розкрити еволюцію світогляду письменника, висвітлити характер та умови його діяльності, визначити його місце в історії всесвітньої літератури, розкрити значення духовної спадщини класика літератури для нащадків.

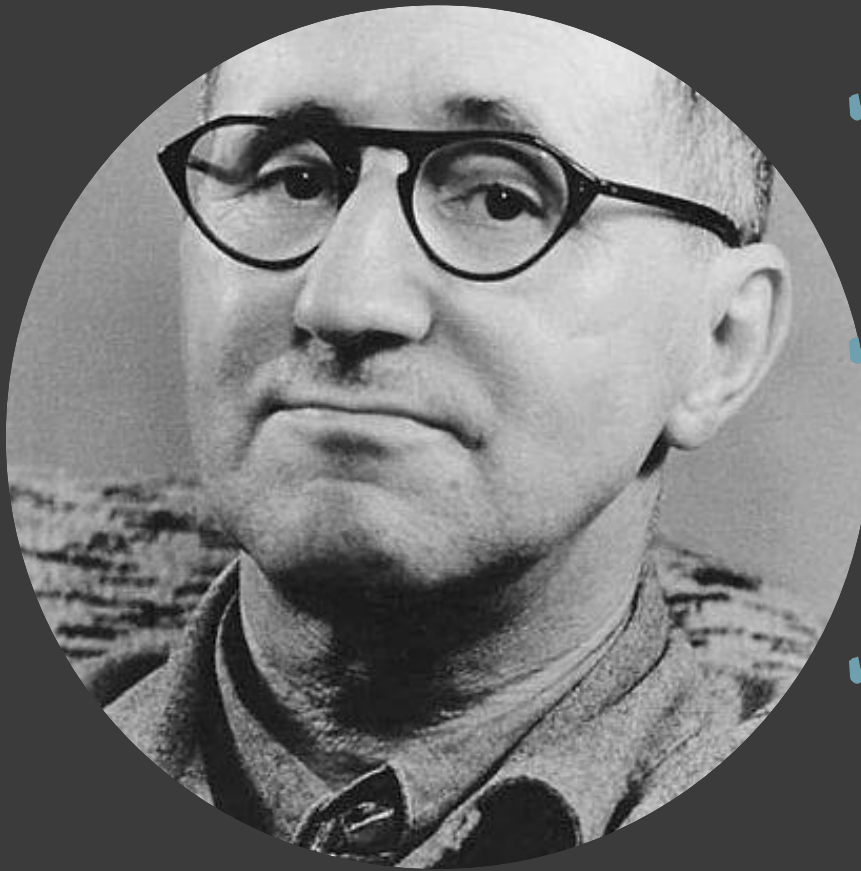

При вивченні біографії письменника в ст.. кл., для здійснення її взаємозв'язку з творчістю рекомендується використати дидактичний принцип лінійності, при якому осягнення особистості митця розглядається в органічній єдності на протязі всіх уроків з вивчення монографічної теми.

Це означає,:

- ✓ по-перше, що життєвий та творчий шлях письменника аналізується послідовно;
- ✓ по-друге, його біографія вивчається в тісному взаємозв'язку з творчістю, і цей взаємозв'язок буде реалізовуватися з врахуванням названих вище аспектів;
- ✓ по-третє, вивчення життя митця здійснюється з тою повнотою та глибиною, які необхідні для осягнення особистості письменника та його творчості.

Оглядові теми :

- ✓ включають окремі твори в загальний процес розвитку літератури ;
- ✓ дозволяють об'єднати окремі факти, що вивчаються в монографічних темах;
- ✓ вивчення оглядових тем допомагає сприймати наступні монографічні теми, скеровує подальше їх вивчення.

В оглядову тему в
повному її обсязі
входять :

- ✓ історична та суспільно-політична х-ка періоду,
- ✓ дані про розвиток мистецтва та науки, про літ процес (літературні товариства, журналістика, літературні течії, основні проблеми, пануючі жанри тощо),
- ✓ х-ка творчості окремих письменників і аналіз деяких творів.

ТИПОВА СХЕМА ВИВЧАННЯ ОГЛЯДОВИХ ТЕМ:

1. Назва теми. Визначення її хронологічних меж.
2. Короткий історичний вступ.
3. Основні події в суспільно-політичному, культурному житті, що обумовили особливості літературного періоду.
4. Загальна х-ка літературного періоду:
  - ✓ головні літ. течії, літ. журнали, об'єднання;
  - ✓ основні теми та проблеми періоду;
  - ✓ нові герої, зміни у відношенні до героїв попередніх епох;
  - ✓ визначні митці, їх основні твори;
  - ✓ літературний стиль епохи.
5. Більш детальне викладення матеріалу про окремих письменників та їх твори, найбільш характерні для періоду.
6. Підсумки: значення періоду для сучасності, внесок епохи в історію літератури.

Прийоми, що використовуються при вивченні оглядової теми:

- ✓ лекція,
- ✓ бесіда,
- ✓ самостійна робота,
- ✓ доповіді,
- ✓ позакласна робота (екскурсії, зустрічі, конференції).

